

виконання технологічних операцій, чітке дотримання асортименту та обсягу продукції у відповідності з плановими замовленнями, вивільнення додаткових фінансових ресурсів, що сприятиме підвищенню конкурентоздатності вітчизняних суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел

1. Управление производством. «Философия just-in-time». URL: <http://firearticles.com/economika-pidpnyemstv/127-analiz-instrumentariyu-koncepciyi-postijnogo-udoskonalennya-bondarenko-s-s.html>.

2. Досвід впровадження логістичної концепції виробництва. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vchnu/Ekon/2009_4_2/.../250-253.pdf.

*Гойло Наталя Валеріївна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ РОБОТИ ПІДРОЗДІЛУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

У сучасних умовах багато компаній приймають рішення про формування підрозділу внутрішнього аудиту. Розвитку цієї тенденції є кілька причин: законодавчі вимоги, вимоги регулятора, інвесторів, популяризація функції, зацікавленість в концепції Трьох ліній захисту організації.

Внутрішній аудит є однією з найбільш розвинених форм внутрішнього контролю. Міжнародний Інститут внутрішніх аудиторів (The IIA) в 2013 році розробив модель Трьох ліній захисту. Дана модель координує процеси управління ризиками та внутрішнього контролю за рахунок чіткого визначення та розмежування відповідних функцій і обов'язків. Внутрішній аудит по праву вважається третьою лінією захисту компанії.

Одна з найбільш розвинених форм внутрішнього контролю – внутрішній аудит. Організація внутрішнього контролю у формі внутрішнього аудиту притаманна великим і деяким середнім організаціям, для яких характерні:

- ускладнена організаційна структура;
- численність філій, дочірніх компаній;
- різноманітність видів діяльності і можливість їх кооперування;
- прагнення органів управління одержувати досить об'єктивну і незалежну оцінку дій менеджерів всіх рівнів управління.

Оптимальною вважається структура, при якій генеральний директор відповідає за створення і забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю в організації, а служба внутрішнього аудиту підпорядкована функціонально комітету з аудиту, а адміністративно – генеральному директору.

Також можна виокремити й інші найбільш розповсюджені варіанти:

- функціональне підпорядкування акціонеру (акціонерам) компанії, адміністративно – генеральному директору;
- функціонально та адміністративно СВА підпорядкована генеральному директору;
- функціонально та адміністративно підпорядкована керівнику з економіки та фінансів.

Мета внутрішнього аудиту – забезпечення ефективності функціонування всіх видів діяльності на всіх рівнях управління, а також у захисті законних майнових інтересів підприємства та його власників (акціонерів).

Внутрішній аудит допомагає підприємству досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів:

- управління ризиками,
- контролю,
- корпоративного управління.

Функціональні повноваження підрозділу внутрішнього аудиту залежать від компанії і стадії її організаційного розвитку. Підрозділ внутрішнього аудиту проводить незалежну оцінку ефективності процесів управління ризиками, також проводить моніторинг функцій першої (бізнес-функції) і другої (функції моніторингу) ліній захисту. До всього вище згаданого внутрішній аудит також здійснює контроль виконання коригувальних заходів щодо вдосконалення системи управління ризиками та внутрішнього контролю. Ця концепція характерна для компаній на усталеному рівні розвитку, в яких функції внутрішнього контролю та управління ризиками існують тривалий час.

Для організацій, які знаходяться на не досить розвиненому етапі, керівництво не проводить моніторинг і не оцінює самостійно систему внутрішнього контролю та управління ризиками в організації, але вживає заходів щодо виправлення недоліків внутрішнього контролю, виявлених незалежними підрозділами / організаціями. При наявності внутрішнього аудиту проводиться як виявлення порушень, так і оцінка окремих контрольних процедур в ключових областях. При наявності зовнішнього аудиту виявляються недоліки внутрішнього контролю, в т.ч. істотні.

При створенні підрозділу внутрішнього аудиту, насамперед, варто здійснити регламентацію його діяльності. Наявні у відкритому доступі документи Інституту внутрішніх аудиторів і Міжнародні основи професійної практики внутрішнього аудиту в достатній мірі слугують, щоб сформувати дієздатну регламентну базу з визначенням цілей, повноважень, відповідальності і підпорядкованості підрозділу внутрішнього аудиту. Питання підзвітності підрозділу внутрішнього аудиту краще зафіксувати в установчих документах компанії, в яких також має бути визначено, яким органом управління затверджується Положення про підрозділ, яке буде основним документом діяльності даного підрозділу.

Регламентні документи запровадження внутрішнього аудиту включають:

1. Цілі, повноваження і відповідальність внутрішнього аудиту повинні бути визначені у внутрішньому документі групи компаній (Положенні про внутрішній аудит), що відповідає Місії внутрішнього аудиту і обов'язковим для застосування елементів Міжнародних основ професійної практики внутрішнього аудиту.

Керівник внутрішнього аудиту обговорює і погоджує з комітетом по аудиту і вищим керівництвом наступні питання:

- мета і відповідальність підрозділу внутрішнього аудиту.
- очікування від діяльності підрозділу внутрішнього аудиту.
- підвітність керівника внутрішнього аудиту з функціональних і адміністративних питань.
- рівень повноважень (включаючи доступ до інформації, майна і до персоналу), необхідний для виконання аудиторських завдань і для виконання узгоджених завдань і обов'язків.

2. Регламент взаємодії підрозділу внутрішнього аудиту з іншими підрозділами.

3. Керівництво по виконанню проектів внутрішнього аудиту.

На початковому етапі діяльності підрозділу внутрішнього аудиту особливого значення набуває визначення функцій і завдань підрозділу внутрішнього аудиту в Положенні. По-перше, варто чітко розуміти, як і якими ресурсами ці функції реалізовуватимуться, а по-друге – наскільки вони відповідають цілям і будуть затребувані користувачами. Наприклад, вказавши функцію оцінки ефективності системи внутрішнього контролю за певними напрямками діяльності, варто зазначити з якою періодичністю здійснюватиметься така оцінка. Також в Положенні про підрозділ внутрішнього аудиту доречніше описати завдання вищого рівня, такі як: оцінка ефективності систем внутрішнього контролю та управління ризиками в цілому, застосування ризик-орієнтованого підходу при плануванні. Необхідно передбачити можливість внесення змін до Положення на періодичній основі в зв'язку з мінливим ризик-профілем більшості компаній в сучасних умовах господарювання.

*Кінзерська Наталія Вікторівна,
аспірантка,*

Національна академія статистики, обліку та аудиту

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Транснаціоналізація вітчизняної економіки, зміна законодавчих правил оподаткування та функціонування підприємств торгівлі в умовах жорсткої конкуренції значно актуалізують розробку дієвого обліково-аналітичного забезпечення управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД). Своєчасна оцінка та чітка ідентифікація видів ризиків ЗЕД, визначенні їх можливих наслідків та причинно-наслідкових зв'язків, є одним з